

TEST ZA 9. RAZRED – I. OCENJEVALNO OBDOBJE

1. naloga

Načelnik avstroogrškega vojaškega poveljstva von Hötzendorf: »Atentat je priložnost, ki je ne smemo izpustiti!«

a. Napiši ime atentatorja in ime žrtve v sarajevskem atentatu.1 točka

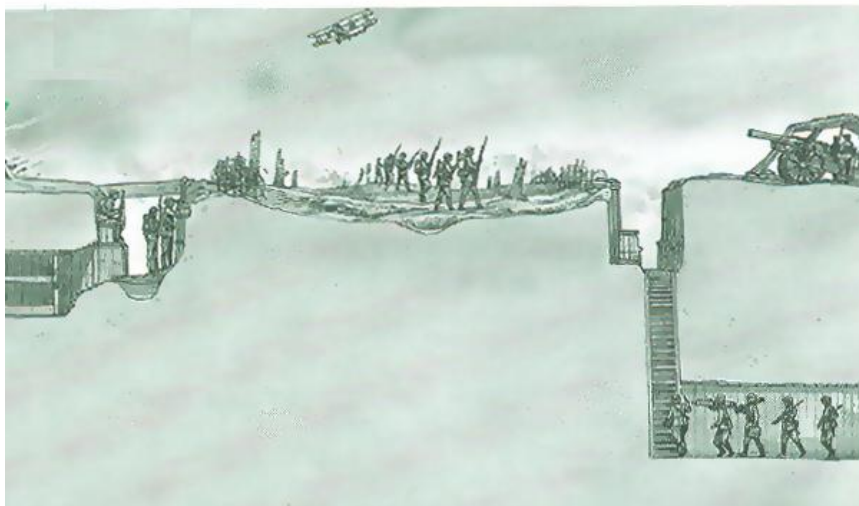
atentator: _____

žrtev atentata: _____

b. Razmisli in napiši, zakaj je bila smrt avstroogrškega prestolonaslednika označena kot »priložnost, ki je ne smemo izpustiti«. 1 točka

2. naloga

Shematski prikaz fronte 1. svetovne vojne

a. V shemo vpiši črko, ki ponazarja značilnost fronte prve svetovne vojne:

- A strelski jarek
- B žične ovire
- C oskrbovalni rov
- D kaverna (zatočišče vojakov)

.....1 točka

3. naloga

»Milijardne izgube na newyorški borzi, 24. 10. 1929

Tečaji so popuščali točko za točko, dokler ni končno nastala nepopisna panika. V par minutah je znašala izguba en milijon dolarjev. Izguba se je stopnjevala vsako minuto in je ob 3. dosegla največjo vsoto, kar jih je bilo kdaj sploh zabeleženih na newyorški borzi – eno milijardo dolarjev. Prizadeti so bili celo papirji najtrdnjših podjetij, na katere doslej padec tečaja sploh ni vplival. To je povzročilo splošno paniko in na borzi je zavladovalo tako razburjenje, da so morali zapreti vse blagajne.«

Slovenski narod, 29. 10. 1929

a. Kako imenujemo gospodarsko dogajanje, katerega začetek opisuje citat? 1 točka

b. V delovnem zvezku Koraki v času, 20. stoletje, si na strani 28 ogled javno kuhinjo v Nemčiji iz leta 1931. Kako povezuješ dejstva, ki jih prikazujeta citat in slika? 1 točka

4. naloga

I. Demokracije, ki jih je zlomila gospodarska kriza med/po prvi svetovni vojni:

Država	Vzroki zloma demokracije	Uvedba diktature/totalitarizma
Rusija	Socialni problemi	1917 oktobrska revolucija – oblast prevzamejo boljševiki (Lenin)
Madžarska	Socialni problemi	1919 – komunistična revolucija poražena, nato zavlada Horthy kot diktator
Italija	Socialni problemi	1922 – fašizem (Mussolini)
Bolgarija, Poljska, Portugalska, manjše kmetijske države	Socialni problemi	Diktatura v dvajsetih letih
Španija	Socialni problemi Socialne reforme, omejevanje moči vojske, Cerkve	1923 – 1931 diktatura 1939 – fašizem (general Franco)

II. Demokracije, ki so propadle po svetovni gospodarski krizi:

Država	Vzroki zloma demokracije	Uvedba diktature/totalitarizma
Nemčija	Socialni problemi	1933 – nacizem (Hitler)
Avstrija	Socialni problemi	1933 – zavlada diktator Dollfuss

III. Demokracija, ki so jo zlomili nacionalni problemi:

Država	Vzroki zloma demokracije	Uvedba diktature/totalitarizma
Jugoslavija	Nasprotja med narodi	1929 – diktatura kralja Aleksandra

a. Napiši vzroka, zaradi katerih so evropske države med obema vojnama izgubljale demokratično ureditev. VIR 61 točka

_____ in _____

b. Poveži sporočilo karikature/fotomontaže v delovnem zvezku Koraki v času, 20. stoletje na strani 33 spodaj in razpredelnic o uvedbi diktatur ter napiši, kako je Hitlerju uspelo priti na oblast. 1 točka

5. naloga

Beograd, 3. decembra 1918:

»Predsedstvo Narodnega sveta SHS razglša iz Beograda:

Po sklepu sedanjega odbora Narodnega sveta z dne 24. novembra 1918 je posebno odposlanstvo Narodnega sveta dne 1. decembra 1918 ob 8. uri zvečer v slovesni spomenici na prestolonaslednika Aleksandra razglasilo zedinjenje vsega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov v enotno jugoslovansko državo pod vladavino kralja Petra I. oziroma prestolonaslednika Aleksandra kot regenta.«

a. Kateri pomemben dogodek v novejši zgodovini južnoslovanskih narodov prikazuje besedilo?... 1 točka

Izveleček iz Pohorske resolucije slovenske liberalne stranke, 1935

»Srbi, Hrvati in Slovenci so v etničnem oziru en narod in v skladu s tem more edino prava jugoslovanska misel biti soliden temelj za napredek nacije in razvoj države.«

b. V Kraljevini Jugoslaviji so živele različne zamisli, ali so Slovenci samostojen narod ali le del jugoslovanskega naroda. Kakšno mnenje so dolgo zastopali slovenski liberalci?1 točka

6. naloga

»Na seji državnega zbora je imel kancler Hitler dolg govor, v katerem je obrazložil razloge, iz katerih je bila Nemčija primorana, da na oborožen način reši spor s Poljsko. /.../ Pozval je nemški narod, naj gre v boj pogumno in z upanjem na zmago. /.../ Med Hitlerjevim govorom je bil v Parizu na seji francoske vlade sprejet sklep, s katerim Francija pokliče pod orožje vse svoje oborožene sile. /.../ V večernih urah so bili izdani v vseh državah razni ukrepi vojaškega značaja, ki imajo namen pripraviti vse potrebno za obrambo ozemlja.«

a. Napiši, kaj se je dogajalo po Hitlerjevem govoru. 1 točka

b. Razmisli, zakaj so vse evropske države izdale »razne ukrepe vojaškega značaja, ki imajo namen pripraviti vse potrebno za obrambo ozemlja«. 1 točka

7. naloga

Trojna pogodba, september 1940:

»Vlade Nemčije, Italije in Japonske so se dogovorile za naslednje:

1. Japonska priznava in bo spoštovala vodstvo Italije in Nemčije pri ustvarjanju novega reda v Evropi.
2. Nemčija in Italija priznavata in bosta spoštovali vodstvo Japonske pri ustvarjanju novega reda v vzhodni Aziji v širšem smislu besede.«

a. Napiši, kaj so poudarjale podpisnice trojnega pakta. 1 točka

Jaltska konferenca, februar 1945

»Naša trdna volja je uničiti nemški militarizem in nacionalsocializem in temeljito poskrbeti za to, da Nemčija nikdar več ne bo mogla porušiti svetovnega miru. Naš namen pa ni uničenje nemškega naroda, zato je za nemški narod po uničenju njihovega militarizma in nacionalsocializma odprta pot za častno življenje v družini skupnosti narodov.«

b. Ugotovi temeljno razliko v razmišljanju med snovalci trojne pogodbe in proglasom jaltske konference 1 točka

TEST ZA 9. RAZRED – II. OCENJEVALNO OBDOBJE

1. naloga

Razdelitev Jugoslavije med okupacijske sile

a. Iz zemljevida razberi, katere države so okupirale Jugoslavijo.1 točka

»Slovenci, Ljubljčanani!

Ljubljana, prestolnica Slovenije, bo v kratkem zasedena. Ohranimo pri tej priliki tisti red in mir, ki je pri nas tradicionalen. /.../

Ban in Narodni svet za Slovenijo.«

b. Kako se je odzvala slovenska oblast ob zasedanju Slovenije? 1 točka

2. naloga

Iz temeljnih točk Osvobodilne fronte:

»1. Proti okupatorju je treba vršiti neizprosno oboroženo akcijo.

2. Ta akcija predstavlja izhodišče za osvoboditev in združitve vseh Slovencev.«

a.. Kakšne cilje si je zadala OF? VIR 31 točka

Dr. Izidor Cankar, član jugoslovanske vlade v Londonu, ljubljanskemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu, avgust 1944:

»1. Partizanstvo ni komunizem, čeprav so v njem tudi komunisti. /.../ Z zmago partizanstva, ki se mi zdi gotova, ne bo pri nas komunistične revolucije, pač pa bo to začetek globljih socialnih reform.

2. Slovensko domobranstvo je narodna in cerkvena škoda, ki se bo komaj dala popraviti. Kako more slovenski človek prostovoljno priseči zvestobo Hitlerju, ki je vse zastavil, da iztrebi nas in uniči krščansko kulturo?«

b. Na Slovenskem je med drugo svetovno vojno poleg odpora potekala tudi državljanska vojna. Zakaj Izidor Cankar obsoja sodelovanje domobrancev z Nemci? 1 točka

3. naloga

»Od Szczecina ob Baltiškem morju do Jadrana se je spustila čez celino železna zavesa. V teh vzhodnoevropskih državah so dobile majhne komunistične partije oblast, ki nikakor ne ustreza njihovi številčni moči.«

W. Churchill, marec 1946

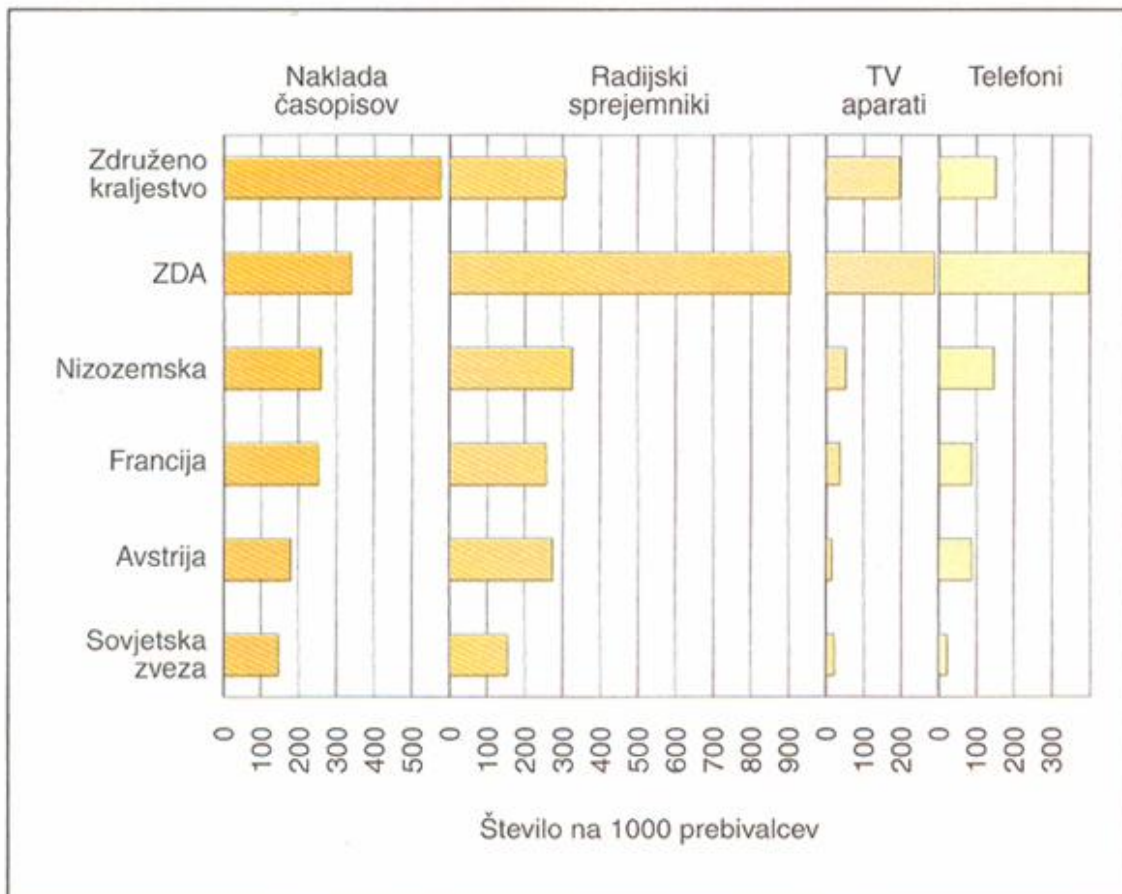
CILJ A

a. Kako imenujemo več desetletij trajajoče obdobje, ki se začne po drugi svetovni vojni in ga opisuje izjava Winstona Churchilla?1 točka

b. V učbeniku Koraki v času, 20. stoletje, si na strani 131 oglej spodnjo sliko. Mihail Gorbačov je z »glasnostjo« in »perestrojko« končal komunistično ero v Sovjetski zvezi. Kako karikaturist ocenjuje možnosti zamišljenih reform? 1 točka

4. naloga

Standard prebivalstva v nekaterih državah v drugi polovici 20. stoletja

a. Napiši, v kateri državi je bil standard prebivalstva najvišji, v kateri najnižji. 1 točka

Najvišji standard je bil v _____ .

Najnižji standard je bil v _____ .

b. Razmisli, s katerim virom v tem testu bi razložili vzroke za razliko v standardu. Odgovor utemelji. 1 točka

Uporabili bi _____

Utemeljitev:

5. naloga

Bori Kidrič, eden vodilnih slovenskih in jugoslovanskih komunistov, decembra 1945:

»Treba je organizirati tiskarne tako, da se bo kontroliralo ves material, ki gre v tisk, in kaj ter kje naj se tiska. /.../ Vodstvo tiskarskega trusta mora biti v naših rokah. Tudi vse razdeljevanje papirja za tiskarne mora biti v naših rokah.«

a. Po drugi svetovni vojni je v Jugoslaviji komunistična stranka prevzemala oblast. Kako so nadzorovali ostanke svojih političnih nasprotnikov? ... 1 točka

Slovenski pisatelj Bojan Štih o položaju Slovencev v Jugoslaviji:

»Ko se sprašujemo o sedanjem položaju Slovencev in njihovi usodi, nikakor ne smemo pozabiti na eno od poglobitnih dejstev naše idejne, duhovne, kulturne in umetniške izkušnje. Slovenci pripadamo zahodnoevropskemu kulturnemu in civilizacijskemu krogu.«

b. Razmisli, kakšen je bil položaj Slovencev v drugi Jugoslaviji. 1 točka

6. naloga

Razvitost držav (in republike Slovenije) v šestdesetih letih 20. stoletja

Primerjave	Slovenija	Jugoslavija	Avstrija	Italija
Poraba vse energije izražena v tonah na prebivalca	2.15	1.19	2.63	1.79
Proizvodnja cementa izražena v kg na prebivalca	236	166	6.17	431
Prebivalcev na en osebni avto leta 1965	30	104	9	10
Prebivalcev na en telefonski priključek leta 1965	27	47	7	9
Prebivalcev na en radijski sprejemnik leta 1965	4	7	3	5
Prebivalcev na en TV sprejemnik leta 1965	9	16	-	-
Uvoz na enega prebivalca v \$ leta 1967	195	86	317	611
Izvoz na enega prebivalca v \$ leta 1967	131	63	248	549

a. Kam bi po razvitosti sodila Slovenija šestdesetih let – med bolj ali manj razvita področja Evrope? 1 točka

b. Kaj ti pove primerjava v tabeli o razlikah med Jugoslavijo in njeno severno republiko Slovenijo?..... 1 točka

7. naloga

Jugoslovanski zunanji dolg	Inflacija	Standard prebivalstva
1975 – 6.584 milijonov \$	1981 – 45%	1979-1984 pade za 34%
1979 – 14.592 milijonov \$	1985 – 80%	
1983 – 20.501 milijonov \$	Konec 80. let – hiperinflacija	

Gospodarska kriza v Jugoslaviji

a. Razloži, zakaj so se vse bolj pojavljale težnje o preoblikovanju in končno o razpadu Jugoslavije? 1 točka

Iz Majniške deklaracije 1989:

»Podpisniki te listine izjavljamo in sporočamo:

1. da hočemo živeti v suvereni državi slovenskega naroda;
2. kot suverena država bomo samostojno odločali o povezavah z južnoslovanskimi narodi v okviru prenovljene Evrope.«

b. Ugotovi, s katerimi viri v tem testu bi utemeljil zahteve majniške deklaracije iz leta 1989. Svoj izbor utemelji. 1 točka

VIRI: _____

Utemeljitev: _____
